

NOŽKA

Nevidím ten oheň, ale cítím, že je blízko.

Kolem ohniště se shromáždila smečka. Já se držím stranou, nemám ráda lokty v žebrech a nohy v obličejí. Nechci, aby mi někdo dával hlavu na rameno nebo na stehno, jako to tu dělají všichni, aby se navzájem zahřáli. Hluboko uvnitř vím, že by možná bylo docela dobré, kdybych se posunula k ostatním, víc se družila a otevřela se. Ale nemůžu.

Několikrát jsem už za svými zády zaslechla pohrdavé syknutí – že jsem divná a namyšlená. Přitom nemám vůbec žádný důvod být namyšlená. Nikdo tady není tak bezradný a neinformovaný. Jsem smečce vděčná, že mě přijali mezi sebe. Bez nich bych dávno zemřela hlady a umrzla. Ale i po měsících se nedovedu tvářit, že jsem jedna z nich.

Stočím se do klubíčka na boku, koleny se dotýkám brady, ruce ovinuté kolem nohou. Slyším praskání páleného dřeva a vítr ke mně přivane kouř.

Je noc. Smečka je hladová. Vždycky je to tak. S prázdným žaludkem se hůř usíná, proto se všichni pokoušejí naplnit prázdnotu v břiše strašidelnými historkami. Hlasy se střídavě zvyšují, boju-

jí o právo promluvit, které pak obhajují krvavými detaily. Když napětí opadne, ostatní se hned bouří a zavržený vypravěč musí udělat místo novému.

„*A pak se víly rozhodly pomstít Normalitě.*“

Zakryju si uši rukama, ale přesto slyším ten hlas, který mi spolu s kouřem z ohniště přináší vítr. Už to nemůžu vydržet. Skoro všechny strašidelné historky jsou o vílách. Kdybych nebyla tak hladová a promrzlá, možná bych ještě našla sílu se jim smát. Ten strach mi připadá pošetilý. Nevědí, odkud vlastně pochází. Kdyby věděli, kde jsem ještě před chvílí byla, zaručeně by mi věnovali víc pozornosti.

„Uhhhhhhh,“ zazní z mnohohlasého sboru. „Ne pořád to samé.“

Přesně, pomyslím si a přitisknu ruce pevněji k ušním boltcům. Ačkoli prsty sotva cítím, zdá se mi, že uši mám ještě mnohem studenější, a připadá mi, že ke mně vůbec nepatří.

„Tohle vůbec není to samý,“ hájí se chraplavý vypravěč. Nevidím na něj.

Sundám si ruce z uší a otočím se na druhou stranu. V historce, co se vykládala včera, kradly víly normálním mužům srdce a jedly je. Bylo to přijato s povděkem: Smečka poslouchala soustředěně jako nikdy. Schovávala jsem si obličej, aby nikdo neviděl grimasy, které jsem nedovedla potlačit. V předvěčerejší historce šlo o to, jak víly dávají mužům do ucha švába. Všimnete si toho podle svrbění v hlavě, vykládal slabý hlas a přísahal, že to slyšel od vlastní babičky, která tomu osobně přihlížela. Švábi se rozmnoží, celý regiment převezme vládu nad tělem a sežere normála zevnitř. Když zbývá jen prázdná schránka, opustí tělo ústy.

Zvedl se mi žaludek, zatímco ostatní souhlasně přikyvovali a říkali, že něco takového taky viděli – mrtvé lidi, kterým něco leze z pusy.

„Víly nenávidí normály,“ říká teď pisklavý hlásek docela blízko u mě. „Proto vám ukradnou duši.“

„Normálové nenávidí víly,“ opraví ho někdo zleva.

„Ticho!“ křiknou někteří. Chtějí dál poslouchat, jak přesně se víly chtějí pomstít Normalitě.

Vypravěč tedy pokračuje.

„*Chtějí se pomstít za dementi. Za svoje sestry, které tam uvěznil, a ony se nikdy nevrátily.*“ Hlas je silnější a svižnější. Buď tu vypravěč není dlouho, nebo toho nekouří tolik, co ostatní.

„*Dementi je stará záležitost, stejně stará jako Normalita. Tehdy o tom nikdo nevěděl, bylo to tajné. Normálové ho postavili a obehnali ostnatým drátem, hlídali ho ozbrojení vojáci a vycvičení psi. Měly tam přijít všechny víly. Ale ucítily nebezpečí a stáhly se zpátky do lesa. Jen jediná, velmi mladá víla byla zatčena a uvržena do dementi. Byla nezkušená a lehkomyšlná, neměla z ničeho strach. A čekala dítě. Obrovské, veliké dementi pro jedinou, mladou, těhotnou vílu.*

„*Sousedí tehdy vykládali, že celé noci slyšeli, jak pláče a křičí. Škrábala do zdí a bouchala do oken, dokud ji nespoutali a nedali jí roubík, aby byla konečně zticha. I s roubíkem v puse však byla tak hlasitá, že to sousedům zalézalo až do morku kostí. I když si zacpávali uši, slyšeli vyčítavý hlas mladé víly, jak rozčileně kleje.*

„*Moje dítě vás zničí, poznáte ho podle jeho křídel, slyšíte – znělo jim nejen v uších, ale po celém těle, a dostalo se jim to pod kůži až na kost.*“

Na okamžik zapomenu, kde jsem. Už necítím studenou zemi pod sebou, vstanu a pokusím se rozpoznat, kdo to zrovna vypráví, ale je skrytý za hustým kruhem na sebe natlačených zad a končetin. V ohni to zapraská a smečka zatají dech.

Položím si ruku na prsa. Srdce mi rychle buší, mám strach, že mi vyskočí z hrudi a odskáče pryč.

Dřív mě budilo svědění na lopatkách. Teď se budím, protože je mi zima na nohy. To mě odlišuje od všech ostatních v naší smečce. Všichni vypadají, že si na noční chlad dávno zvykli. Už na sebe přes ošoupané svetry nenavlékají převeliké bundy z odpadků, neomotávají si kolem nohou rukávy nepoužitelných košil. Kůže na jejich chodidlech už je hnědá a tvrdá, zatímco moje je pod vrstvou špíny ještě růžová a bohužel pořád dost citlivá. Jako bych si právě vyzula kožené boty, kterých jsem měla ve skříni hned několik identických párů, samozřejmě vyleštěných.

Není to náhoda, že tu nováčkům říkají nožky. Já jsem nožka, což znamená, že dostanu jídlo jako poslední a častěji než ostatní schytám loket do břicha, občas blahosklonně, často hulvátsky a nenávistně. Povídají mi o světě a já poslouchám. Potřebuju tuhle smečku, protože sama bych byla dávno ztracená. Takže přikyvuju, kladu hloupé otázky, mnu si modré naběhlé prsty na nohou a škrábu se špinavými dlouhými nehty na jizvách na zádech.

Kvůli tikům platím za trochu praštěnou, ale to tu nikoho nepřekvapuje. Útěk z Normality způsobí nejednomu zmatek v hlavě, někdy je to i naopak, zmatek v hlavě vede k pádu sem. To, že mlčím o svém příběhu, že se zdráhám mýt si obličej, že jsem nemotorná, pokud jde o praktické věci – to všechno je v mé situaci to *nejnormálnější* na světě, ač to může znít divně. Špína v obličejí je mou nejdůležitější ochranou: Nikdo z mého dřívějšího života mě teď nepozná. Jsem nožka bez jména. Nevadí mi, že mě tak oslovují, protože mé pravé jméno by mě zabilo.

Málokdy se stane, že společně procházíme ulicemi. Když je smečka pohromadě, jsou nás alespoň dva tucty různě narušených, ale podobně potrháných individuí. Daleko bychom společně nedošli. Víc než tři mladiství pohromadě působí v Normalitě podezřele, obzvlášť pokud jsou to mladiství s flekatými obličejí a špínou ztuhlými vlasy ve všech barvách duhy. Nevím přesně, kdo je v naší smečce kluk a kdo holka. Schovávám svůj obličej, ale stejně tak málo se snažím dívat do očí ostatním a všítat si rysů jejich tváří.

Čemu se ale nevyhnu, jsou hlasy, které se mi vypalují do mozku. Skoro všechny jsou chraplavé ze zimy, ale přesto dovedu rozeznat krákání Vrány od hysterického řevu Hyeny, kašel Kojota od štěkotu Fenka. Líbí se mi zvířecí jména v naší smečce, ale já jsem si ještě žádné nevysloužila. Zůstávám nožkou bez jména a musím být vděčná, že mě krmí, ačkoli jsem jim doteď vlastně nebyla k užitku.

Můj úkol je tak jednoduchý, jak jen může být: Pobíhat kolem a co nejvíc nenápadně shánět něco k jídlu. Smečka tomu říká žrádlo. Já tomu říkám odpad, ale naučila jsem se neprotahovat přitom zhnuseně obličej. Dříve, hihňá se Hyena večer u ohně, to bývalo snazší. Vůbec všechno bylo snazší. Dalo se přehrabovat v kontejnerech před restauracemi. Pak přišly zámky na víka. Byla to doba, kdy byly v centru zájmu vyhladovělé smečky menší odpadkové koše v komunálních ulicích, ale tam se toho nedalo mnoho sehnat, nanejvýš stopy po citronovém krému a čokoládě na obalu od vitamínové tyčinky, okousané ohryzky jablek a hrušek, slupky z mandarinek nebo ne úplně vyškrábané kelímky od jogurtu.

Pořád ještě nemám dost velký hlad, abych něco z toho vzala do rukou, nebo dokonce do pusy. Proto jsem se taky naučila, které listy a bobule z městského živého plotu se dají jíst, ačkoli to se taky rych-

le mění: Co bylo včera ještě dobré, dneska už postříkali ochranným sprejem, z kterého jsme kýchali a kašlali a otekly nám oči. Za tu krátkou dobu, co tu jsem, jsem už objevila pár nových keřů na místech, která byla předtím ještě úplně holá.

S tím nápadem přišel jako vždy Kojot: Nebudeme už prohledávat odpadáky v parcích nebo na zastávkách hromadné dopravy, ale ve školách. Půjdeme k lyceu, řekl dneska ráno. Tam budou odpadkový koše přetékat nakousanými sendviči, skoro celými vitamínovými tyčinkami a tak ze třetiny vyprázdněnými baleními hroznového cukru. Na lyceu studují peníze, šeptají chraplavé hlasy v naší smečce. Studenti si v automatech a jídelně berou víc jídla, než potřebují, koneckonců rodiče už všechno zaplatili. Ale málokdy mají hlad, radši si svoje stylové tašky nappou drogami než zbytky jídla.

Ta představa trochu rozzáří unavené obličejy smečky. Není to poprvé, co jsem pochytila takový rozhovor: Výlety do lycea platí za nejsnazší a nejužitečnější a všichni tam chtějí. Málokdy ale smějí. Lyceum je hlídáno a v jeho blízkosti jsme mnohem nápadnější. Jsem jediná, kdo se ještě nikdy dobrovolně nepřihlásil na tuhle výpravu, a i teď krotím hlavou, když na mě Kojot ukazuje svým černomodrým nehtem.

„Nožko, máš modré rty. Půjdeš zítra k lyceu. Vem něco s sebou a taky se jednou pořádně najez.“

„Ne,“ opáčím a všichni vzhlednou. Málokdy něco řeknu. Nikdy nic neodmítám. Taky neodporuju – a už vůbec ne Kojotovi. Krysa, Mlok, Poník a Želva to chvilku vstřebávají a pak mi začnou hlasitě přizvukovat.

„Nožka je přece úplně nemožnej.“

„Nožka nemá ani šajna.“

„Proč smí on? Já už nebyl u lycea celé věky.“

„Dostane nás do sraček raz dva.“

Pokaždé sebou ještě trhnu, když slyším sprostá slova. Na špinavé nehty a neustále kručící žaludky jsem si zvykla, na nadávky ještě ne.

„Kojote, copak nevidíš, jak je mimo?“

Kojot by nebyl Kojot, kdyby si nedovedl jediným pohybem ruky zjednat ticho. Z podřepu k němu vzhlednu skrz pramínky vlasů, které mi visí do obličejce. Podívá se na mě dolů a já se zbaběle odvrátím. Oplatit mu pohled by znamenalo vyzývat k boji, a já bych teď nemohla bojovat ani s kočkou. Kromě toho za žádnou cenu nechci k lyceu. Zdá se, že to Kojot jako jediný pochopil a nejspíš přesně z toho důvodu promluví tak tiše, že všichni zatají dech, aby ho slyšeli:

„Nožka půjde k lyceu. Aby nás nedostal do sraček, půjdu s ním a dám na něj pozor.“ Když vyslovoval *s ním*, podivně zkrivil rty. Takže mě napadlo, že to tak říká schválně, protože moc dobře ví, že ve skutečnosti by správně bylo *s ní* – jako by nožky byly bezpohlavní bytosti, které jsou všechny ve svojí bezmocnosti a věčném jektání zubů zaměnitelné.

Na to už nikdo nic neřekne. Za tu krátkou dobu, co ve smečce jsem, jsem ještě nepřišla na to, proč tu nikdo Kojotovi neodporuje. Jsou tu kluci, co jsou rozhodně větší a nejspíš i starší – přesně se to říct nedá. Kojot je spíš hubený než silný. Jeho hadry se v ničem neliší od ostatních. Nohy má černé.

Jediné, co je na něm nápadné, jsou ty nejsvětlejší oči, co jsem kdy viděla. Šedomodré skoro až na hranici s bílou. Když je na mě zaměřím, připadám si jako probodnutá. Ostatní nejspíš taky. Skoro nikdy jsem ho neslyšela, že by zvýšil hlas. Většinou mluví tiše a překvapivě zdvořile.

Před čtyřmi dny jsem byla svědkem toho, jak vybuchnul. Co tomu předcházelo, netuším, jako vždycky jsem byla ponořená do svých myšlenek a jenom koutkem oka jsem zahlédla, jak jeho pěst najednou vyletěla směrem k Hyenině obličejí, jak se Hyena hned zapotácela, vyplivla krvavý zub a s kňučením se zahrabala do hromady starých novin. Nemůžu na to zapomenout. Protože Kojot uhodil zrovna holku, nejsem z představy být s ním poprvé sama, zrovna odvázaná.

„Chceš mi něco říct, nožko?“ Bezbarvé oči s černým bodem uprostřed, špičaté jako hlavička špendlíku, na mě upřou pohled. Cítím se utlačovaná a vzrůstá ve mně panika. Trochu na truc, s odvahou sebevraha, si odhrnu mastný pramen vlasů z obličejí a pohled mu bez vytáček oplatím. Občas mám tyhle momenty, ačkoli jinak jsem velmi obezřetná, protože vím, že *musím* přežít.

Kolem nás je takové ticho, jak je to jen možné, když tucet ucpaných nosů najednou zadrží dech. Zřetelně slyším, jak to v těch chronicky prostydlých dýchacích cestách kolem mě chrčí. Vteřiny se nekonečně vlečou. Kojot se neodvrátí a já taky ne. Nechám to dojít. Co můžu ztratit?

A pak to najednou pochopím.

On ví, kdo jsem.

Kdyby mě prostě jen uhodil do obličejí, byla bych méně šokovaná než teď. Sklopím hlavu a vlasy mi zase napadají do očí. Vyhrknou mi slzy, otřu si je pěstí.

Kojot se zakření. „Pak je všechno jasné.“ Tak hrubý hlas a tak jemný tón.